

L'enemic es diu Butros-Gali

La diplomàcia nord-americana ha convertit la reelecció del secretari general de les Nacions Unides, Butros Butros-Gali, en un acte de força, de demostració que el món és unipolar des de 1989 i el seu únic pol és Washington. Ha vetat el diplomàtic egipci malgrat l'oposició del Consell de Seguretat i la irritació dels països africans i àrabs, ignorant la tradició que diu que el secretari és reelegit al cap dels seus primers cinc anys de gestió si no ha fet cap bestiesa.

La decisió de vetar Butros-Gali és un triomf de les temptacions aïllacionistes que afloren periòdicament entre els dirigents nord-americans. El president Bill Clinton, un ostatge dels ultres republicans, ha posat en evidència, una vegada més, el seu desconeixement de la política exterior. En impedir la reelecció de l'egipci, una concessió a Newt Gringrich i l'exaltat Jesse Helms, incrementa la desconfiança entre les capitals no occidentals i confirma que al gener vinent començarà el seu segon mandat amb un marge de maniobra més aviat minso.

Butros-Gali és acusat de no haver combatut la burocràcia de les Nacions Unides, una veritat a mitges. Durant els cinc anys de la seva gestió, els efectius han passat de 12.000 a 9.000 funcionaris, i l'organisme mundial s'ha embarcat en nombroses operacions de pau. Gali, vilipendiat per Robert Dole durant la passada campanya electoral amb acudits grollers, no és, en tot cas, sospitós d'haver posat en dubte l'hegemonia dels Estats Units. Però potser no s'ha comportat com el majordom que volia Washington per al càrrec de secretari general d'una organització que en massa ocasions ha actuat d'apèndix dels interessos estratègics dels Estats Units.

Fill d'una rica família jueva, de gran cultura i francòfon —una de les raons per les quals és defensat per França—, va participar activament en les negociacions de Camp David, fins i tot acompanyant Anwar al-Sadat en el seu primer viatge a Jerusalem, el 1977. Hosni Mubàrak el va recuperar, i el va designar vice-primer ministre. En el moment de la substitució del tenaç i alhora su-

mís Javier Pérez de Cuéllar, es va pensar en ell perquè era conservador, venia avalat per Mubàrak —del qual ningú no pot dir que sigui antinord-americà— i era cristià. Un musulmà no hauria estat candidat mai.

Malgrat les seves arrels, Gali va marcar les distàncies, per a no semblar un titella en mans de Washington. Entre les decisions que no van agradar la diplomàcia nord-americana destaca la divulgació de l'informe sobre el bombardeig israelià de la localitat libanesa de Qana, l'abril passat. En l'acció van morir un centenar de perso-

nes, refugiades en un campament de les Nacions Unides. El document implicava els militars israelians, als quals acusava de saber que a Qana no hi havia cap base de les milícies islàmiques i sí refugiats libanesos. L'informe va provocar la reacció dels israelians, que es van queixar immediatament al seu protector nord-americà.

Tampoc no van caure bé les crítiques contra l'actuació dels occidentals en el conflicte de Somàlia, fa tres anys. En el mateix moment en què Europa es desviava per Bòsnia, la passivitat davant Somàlia va indignar Gali, qui es va atrevir a declarar que hi havia una guerra de rics (Bòsnia) i una altra de pobres (Somàlia).

Els Estats Units també estan molestos per les contínues mencions a l'impagament de les seves aportacions a les Nacions Unides. Washington deu 1.500 milions de dòllars, una xifra que ha compromès el funcionament de l'organització, en números vermells des de fa anys. Amb aquesta mesura prepotent, els nord-americans demostren que no estan contents amb la política de les Nacions Unides. Argumenten que són els primers contribuents d'un fòrum en el qual s'aproven resolucions contràries al seu interès. Per tant, vénen a dir, no volen ser cornuts i pagar el beure.

Alguns sectors conservadors de la societat nord-americana van més enllà i parlen de no sotmetre's a la dictadura d'una organització "socialista" que vol conquerir Amèrica i proposen la fundació d'una nova entitat "de països democràtics" dirigida, és clar, pels Estats Units. ■

ANTONI CASTEL

"Potser Gali no s'ha comportat com el majordom que volia Washington en una organització que en massa ocasions ha actuat d'apèndix dels interessos estratègics dels EUA."